

VSEBINSKO POROČILO ZDRUŽENJA GLUOSLEPIH SLOVENIJE DLAN ZA LETO 2020

Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN je samostojna, neodvisna strokovna invalidska organizacija s statusom reprezentativnosti za osebe z gluhoslepoto. Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN deluje po vsej Sloveniji in kot edina organizacija zastopa gluhoslepoto v mednarodnem prostoru. Kot polnopravna članica Evropske zveze gluhoslepih (EDbU) in Svetovne zveze gluhoslepih (WFDB) sodeluje v mednarodnih raziskavah in projektih za izboljšanje kakovosti življenja vseh ljudi z gluhoslepoto.

Združenje DLAN je v letu 2020 obeleževalo 15. obletnico svojega delovanja. Zaradi izrednih razmer Covid-19 in vladnih ukrepov praznovanje ni bilo izvedeno.

Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN aktivno sodeluje s številnimi organizacijami na različnih področjih (sociala, izobraževanje, kultura, šolstvo in zdravstvo). Prav tako aktivno sodeluje pri pripravi in spremembi aktualne zakonodaje. V letu 2020 je sodelovala s predlogi za pripravo NPSV od 2021 – 2027.

V Združenju gluhoslepih Slovenije DLAN smo kljub nastalim družbenim razmeram v skladu z vladnimi ukrepi prilagodili delo z ljudmi z gluhoslepoto. Tako smo okrepili individualno strokovno svetovanje, ki zmanjšuje stisko ljudi ter omogoča večjo dostopnost ustreznih informacij. Storitve osebne asistencije osebam z gluhoslepoto so potekale nespremenjeno. Ostali socialnovarstveni programi so potekali po vnaprej določenem razporedu, ki je omogočal večjo varnost udeležencev. V Dnevnem centru gluhoslepih so se tako skozi ves dan, vse dni v tednu, razporedili uporabniki, ki so se z veseljem udeleževali dogodkov po vnaprej pripravljenem programu. Poleg že ustaljenega dela pa je strokovna služba Združenja DLAN v času najhujših družbenih razmer (karantene) skozi pisma in projekt *Kako ljudje z gluhoslepoto preživljajo dneve karantene* poskušala ohranjati stik z ljudmi z gluhoslepoto ter jim vsaj za kratek čas polepšati del dneva.

V letu 2020 je Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN uspešno izvajalo 10 socialnovarstvenih programov za gluhoslepe, ki so bili sofinancirani iz sredstev MDDSZ, FIHO in MOL. Socialnovarstveni program Razvijanje načinov sporazumevanja za gluhoslepe in usposabljanje se je izvajal izključno s prostovoljci in donatorskimi sredstvi.

Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN izvaja socialnovarstveni program Usposabljanje in socialna rehabilitacija gluhoslepih, ki ga je strokovno verificirala Socialna zbornica Slovenije in je kot tak vključen v mrežo javnih socialnovarstvenih programov. Izvaja tudi razvojni socialnovarstveni program Strokovno svetovanje gluhoslepim, ki je bil sofinanciran samo iz sredstev FIHO, delno pa se je izvajal prostovoljno. Sofinanciranje socialnovarstvenih programov iz sredstev FIHO in MDDSZ so izjemnega pomena za izvajanje ter za kakovostno življenje ljudi z gluhoslepoto.

Vsi socialnovarstveni programi so izključno prilagojeni potrebam ljudi z gluhoslepoto, kar pomeni, da se aktivnosti izvajajo na način, da se upoštevajo potrebe posameznika ter njegove zmožnosti oziroma sposobnosti. Pri izvajanju socialnovarstvenih programov za gluhoslepe se izključno izvaja individualna,

strokovna pomoč posamezniku. Delo z gluhslepimi je uspešno samo na način, da se izvaja individualno, in sicer prilagojeno posameznikovim potrebam, zmožnostim ter sposobnostim.

Izvajanje socialnovarstvenih programov v letu 2020 je bilo prilagojeno tudi vladnim ukrepom pri zavezitvi Covid-19.

Socialnovarstveni programi, ki jih je Zdrúženje gluhslepih Slovenije DLAN izvajalo v letu 2020, so:

1. Osebna asistenca osebam z gluhslepoto,
2. Usposabljanje in socialna rehabilitacija gluhslepih,
3. Strokovno svetovanje gluhslepim in zagovorništvo,
4. Spremljanje in tolmačenje gluhslepim,
5. Usposabljanje gluhslepih za samopomoč in usposabljanje prostovoljcev,
6. Zmanjševanje socialne izključenosti,
7. Posebna informativna in založniška dejavnost,
8. Skupina za samopomoč svojcev,
9. Ohranjanje zdravja gluhslepih,
10. Razvijanje načinov sporazumevanja za gluhslepe in usposabljanje.

V vseh socialnovarstvenih programih za gluhslepe je v letu 2020 sodelovalo 118 oseb z gluhslepoto (člani in nečlani) ter 68 svojcev oziroma bližnjih ljudi z gluhslepoto.

Izvedli smo poletni rehabilitacijsko-rekreativni tabor gluhslepih v Cerknem in duhovni vikend na Sveti Gori.

Zdrúženje DLAN je že v začetku leta 2020 pridobilo status delovanja v javnem interesu na področju kulture, kar je na podlagi uspešne prijave na razpis omogočilo prevajanje knjig v prilagojene načine sporazumevanja z gluhslepimi, in sicer v brajico, zvočni zapis ter slovenski znakovni jezik. Prav izdajanje publikacij je bilo v Zdrúženju DLAN eno najmočnejših področij v letu 2020.

Kljub izzivom pa je bilo leto 2020 v Zdrúženju DLAN izjemno plodno. S pomočjo cenjenih prostovoljcev, donatorjev in sofinancerja, Ministrstva za kulturo, smo izdali številne publikacije:

1. prevod knjige *Zgodbe ljudi, ki poslušajo s srcem in gledajo z dlanmi: Živeti z gluhslepoto* v srbski jezik,
2. prevod knjige *Zgodbe ljudi, ki poslušajo s srcem in gledajo z dlanmi: Živeti z gluhslepoto* v angleški jezik,
3. prevod knjige *Zgodbe ljudi, ki poslušajo s srcem in gledajo z dlanmi: Živeti z gluhslepoto* v ruski jezik,
4. prevod knjige *Zgodbe ljudi, ki poslušajo s srcem in gledajo z dlanmi: Živeti z gluhslepoto* v brajico,
5. prevod knjige *Zgodbe ljudi, ki poslušajo s srcem in gledajo z dlanmi: Živeti z gluhslepoto* v slovenski znakovni jezik,
6. pesniška zbirka gospoda Janka Plesca *Veseli vandroveci*,
7. prevod pesniške zbirke *Veseli vandroveci* v zvočni zapis,
8. knjiga *Haptični način sporazumevanja z ljudmi z gluhslepoto II* s prevodom v angleški jezik in kodami QR,

9. prevod knjige *Haptični način sporazumevanja z ljudmi z gluhoslepoto II* s prevodom v angleški jezik in kodami QR v brajico,
10. prevod knjige *Haptični način sporazumevanja z ljudmi z gluhoslepoto I* v brajico,
11. brošura o osebni asistenci ljudem z gluhoslepoto,
12. zloženke o osebni asistenci,
13. ob koncu leta še koledar Jezik gluhoslepih 2021.

S prevodi vseh knjig želimo, da postanejo dostopne za vse ljudi in da bodo nekega dne navdih tudi tistim, ki bodo v drugih državah pripomogli, da zgodbe njihovih ljudi z gluhoslepoto postanejo dostopne in razumljive, torej zapisane.

Izdali pa smo tudi dvojno številko strokovne revije DLAN na temo Jezik gluhoslepih, ki vključuje številne strokovne prispevke in prispevke ljudi z gluhoslepoto.

Ob mednarodnem dnevu maternega jezika smo uspeli izvesti okroglo mizo z naslovom Jezik ljudi z gluhoslepoto in sprejeti naslednje sklepe:

- *Pri ljudeh z gluhoslepoto govorimo o jeziku gluhoslepih.*
- *Jezik je temeljnega pomena za enakopravno vključevanje ljudi z gluhoslepoto v družbo.*
- *Treba je zakonsko urediti pravico do tolmača za ljudi z gluhoslepoto.*
- *Pomembna je podpora družini in otroku z gluhoslepoto tudi v izobraževalnem procesu.*

Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN je v letu 2019 začelo z izvajanjem Zakona o osebni asistenci in postalo Izvajalec osebne asistencije. Ljudje z gluhoslepoto so tako prvič pridobili pravico do storitev osebne asistencije, s čimer se jim je kakovost življenja bistveno izboljšala.

V letu 2020 je Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN postalo tudi Izvajalec zgodnje obravnave otrok s posebnimi potrebami in njihovih družin.

V Združenju gluhoslepih Slovenije DLAN je bilo v letu 2020 zaposlenih največ 18 oseb. Od tega jih je bilo 13 zaposlenih osebnih asistentov, 4 strokovni delavci in ena oseba preko javnih del. Fluktuacija zaposlenih za osebno asistenco osebam z gluhoslepoto je nekoliko manjša kot v letu 2019, vendar pomeni še vedno precej usposabljanj novih kadrov. Izvajanje Zakona o osebni asistenci je med drugim zahtevalo tudi usposabljanje uporabnikov storitev osebne asistencije in prilagajanje na novi način dela. Pri izvajanju socialnovarstvenih programov smo sodelovali s številnimi prostovoljci in svojci gluhoslepih ter izvajali usposabljanje zanje.

Združenje gluhoslepih Slovenije DLAN je že vrsto let učna baza za študente Fakultete za socialno delo. V letu 2020 je obvezno študijsko prakso zaključila ena študentka preko izmenjave Erasmus. Na nekajdnevem kroženju sta bili dve osebi iz URI-SOČA. Od oktobra dalje je bila ena oseba z invalidnostjo na zaposlitveni rehabilitaciji.

Pri izvajanju socialnovarstvenih programov smo v letu 2020 nadaljevali s sodelovanjem z Lions klubi, Rotary klubom Ljubljana – Barje, Rotary Districtom in Lions Districtom preko katerih smo prejeli nekaj donacij in podpore za vpis jezika gluhoslepih v Ustavo Republike Slovenije.

združenje **DLAN**
gluhslepih
Slovenije

Trebinjska ulica 7, 1000 Ljubljana

Tel./Fax.: 01 542 20 03 gsm: 040 558 832 zdruzenje.dlan@gmail.com
Davčna št.: 97676853 Matična št.: 2045133 TRR: SI56 0208 3026 2742 811

Zaradi Covid-a smo v letu 2020 zamrznili sodelovanja z Upravnimi enotami po Sloveniji, kjer bi izvajali usposabljanja za zaposlene na upravnih enotah.

Predstavniki Združenja DLAN smo se v letu 2020 udeležili in aktivno sodelovali na 7. letni Generalni skupščini Evropske zveze gluhslepih preko spletne pošte.

Kljub temu, da smo izvajali manj javnih dogodkov v letu 2020, smo sodelovali v 19 različnih medijih in 13 x bili objavljeni v spletnem časopisu invalidov ZIFS. Skozi medijske dogodke prispevamo k osveščanju širše in strokovne javnosti, s čimer smo v letu 2020 dokazovali prilagodljivost na trenutne družbene razmere in izkazovali uspešen pristop k izzivom. Predstavniki Združenja gluhslepih Slovenije DLAN izvajamo promocijo, ne le preko medijev, temveč tudi s pomočjo udeležbe na številnih strokovnih in drugih dogodkih, kjer osebno predstavljamo področje gluhslepote ter sodelujemo v mnogih intervjujih, debatah in okroglih mizah, prav tako tudi z otvoritvijo razstav izdelkov ljudi z gluhslepoto. Za promoviranje in osveščanje o aktualnih dogodkih združenja redno poteka posodabljanje spletne strani združenja, strani Facebook in Instagrama.

Zaradi poslanstva Združenja DLAN si prizadevamo, da bi ob spremembi Ustave Republike Slovenije zaradi vpisa slovenskega znakovnega jezika vpisali še jezik gluhslepih. To bo imelo velik simboličen pomen za ljudi z gluhslepoto. Država bi s tem priznala gluhslepoto kot samostojno invalidnost, s samostojnim jezikom – jezikom gluhslepih, samostojno kulturo in samostojno organizacijo. S tem bi se pričela emancipacija gluhslepih. V prihodnosti pa se pričakuje, da bi zaradi vpisa jezika gluhslepih v Ustavo RS bil sprejet zakon, ki bo urejal status ljudi z gluhslepoto in jim omogočil svobodno uporabo ter razvoj jezika gluhslepih in pravico do tolmača za gluhslepe.

mag. Petra Rezar,
zakonita zastopnica

